

הפיתול שהודלק עליידי הבוחר בשלישי בנובמבר עוד הוסיף השבוע לפוצץ פצצות. אולם התהליך של הרכבת הקואליציה ב-21 העיריות וב-76 המועצות המקומיות של ישראל... התקרר לסימום. הסיכום: השתלטות כמעט מוחלטת של מפא"י.

מבין 1,197,000 התושבים של ערים אלה, אשר הגדולה בהן היא תל-אביב—יפו (380,000 נפש) והקטנה בתים (18,250 נפש), רק 104,000 אינם כפופים במישרין לראשי ערים מפא"יים. היוצאים מן הכלל: 33 אלף תושבי בני-ברק, בה נבחר ראש-עיר אגודאי בתמיכת מפא"י ו-71,500 תושבי רמת-גן, העיר היחידה בה נשארה מפא"י באופוזיציה. בסך הכל עברו, כתוצאה מן הבחירות האחרונות, 440 אלף נפש בשלוש ערים (תל-אביב—יפו, נתניה וראשון-לציון) מידי ראשי-ערים אחרים לראשי-ערים מפא"יים.

המיליונרים. כדי לעמוד על חשיבותו של הכיבוש המפא"י, מוטב להעריך את הישג בסכומי-כסף. לרשות 19 ראשי-ערים המפא"יים עומדים תקציבים שנתיים שהגיעו במשנה האחרונה ל-120.5 מיליון לירות. לראש העיר הצ"כי של רמת-גן יש תקציב שנתי של 8.5 מיליון לירות בלבד, ואילו בארבע מיליון הלירות של בני-ברק ניתן למפא"י מן הסתם, חלק הגון.

להשוואה: לפני ארבע שנים הגיע התקציב של כל הערים רק ל-70 מיליון לירות, מהן עמדו לרשות ראשי-ערים אחרים 30 מיליון. חלקם של ראשי-ערים אחרים ירד מ-43% ל-9%, בעוד שהתקציב הכללי עלה ב-70%.

ברית המועצות. תמונה דומה מצטיירת לגבי 76 המועצות-המקומיות, שלא זכו עדיין למעמד עיריה. מספר ראשי-המועצות המפא"יים עלה מ-61 ל-66, השולטים על אוכלוסייה של 337 אלף נפש, מתוך כלל 357 אלף התושבים של המועצות. תקציבם הגיע במשנה האחרונה ל-28 מיליון לירות מתוך כלל תקציב המועצות, שהגיע ל-29 מיליון.

בארבע מועצות נוספות, השולטות על עשרת אלפים נפש ועל תקציב של חצי מיליון לירות שותפת מפא"י בקואליציה, ורק בשש, השולטות על רבבת תושבים ועל חצי מיליון לירות, נשארה באופוזיציה. סכום השלטון המקומי של ראשי הערים והמועצות של מפא"י: מיליון ו-434 אלף נתינים (מתוך מיליון ו-554 אלף האזרחים הכפופים לעיריות ולמועצות העבריות והמעורבות) ותקציב שנתי של 148.5 מיליון לירות מתוך כל העוגה של 162 מיליון. היתה זאת ריבית נאה על ההשקעה שהשקיעה מפא"י בבחירות.

ארגונים

למי בותר הלפיד

ההודעה היתה תסומה. היא התפרסמה במקום לא בולט בעמוד האחרון של הבוקר, יומון הציונים הכלליים. נאמר בה כי: "ב-אולם קופת-חולצת מכבי יתכנסו חברי מרכז המכבי בכל הארץ לדון על דרך המכבי. לאור ההתפתחויות האחרונות בדרך, כן ידונו גם על עניני המכביה."

הנושא נראה משעמם, אולם הכותרת שהודבקה לידועה, סיפרה כי תהיה זו ישיבה דחופה, ואמנם בשעות אחר הצהריים התכנסו באולם שברחוב בלפור חברי מרכז המכבי הנהגת מכבי צעיר והנהלת מכבי עולמי. הפורום היה רחב שלא כרגיל.

ראשון המדברים היה שלום זיסמן, יו"ר הנהלת מכבי וסגן ראש עיריית רמת-גן מ-טעם הצ"כ. הוא טען שבעוד מפלגת הציונים הכלליים נוזקת קשה בבחירות, הרי שהמכבי לא ניזוק ועוד הגביר את כוחו. הוא תבע להדק תקציב עתה את היחסים עם המפלגה. קרא זיסמן: "צריך לקבץ את הנוער סביב דגל המכבי, אחרת עלול ציבור זה להתרגל ללא קושי לדגל האדום."

דביו עוד לא נזמו כשמיד אחריו קם איש מכבי ותיק, דוד אבני מחיפה, השמיץ את התיכף הגמור. היתה זו קינה מרה על גורל המכבי, המתדלדל מנכסי החומר והרוח שלו. אבני רק קבע עובדות. הנואם שבא אחריו הלה אף הצעות מהפכניות.

מכביה של "הפועל". שמעון כספי, מראשי המכבי העולמי, נשם עמוקות ופתח מידי בהפגנה כבדה. "מקור ההתדלדלות ר-היירידה במכבי הם בקשרים עם הציונים ה-טוריות.

ישראל אמנם זכתה באליפות, מסרה הידיעה, אולם התוצאה היתה תיקו 2:2. מכונות ידעיות אחרונות נכנסו לפעולה. אותה שעה כבר הדפיסו מכונות מעריב שלוש אלפים טפסים. היה צורך לעצור מיד את המכונה, לסדר את החומר מחדש ולהדפיס שוב. שלוש אלפים גליונות מעריב נזרקו לפח האשפה. התוצאה המיוחדת של ידיעות אחרונות הקדימה את זו של מעריב בחצי שעה.

שליחות בלעדית

אין עתון ישראלי אחד, אשר נמצא במצב כספי טוב עד כדי שיוכל להרשות לעצמו לשלוח כתב מיוחד שיכסה את משחקי הבית המערבי של אליפות אסיה, בהן השתתפה ישראל. ההוצאות למשלוח כתב כזה היו צריכות להסתכם בכמה אלפי ל"י, שכללו 1800 ל"י דמי-טיסה להודו וחזרה, שהות ב"מלון במקום, ושירותי טלפוניות, במחיר של 19 ל"י בערך לשיחה בת שלוש דקות. הפתרון היה פשוט. כתב אחד כיסה בעת ובעונה אחת את המשחקים עבור כמה עתונאים. אחריו להב, כתב הספורט של דבר, דיווח על המשחקים לדבר ול-ידעיות אחרות. נות. יוהר ברנר, איש חדשות הספורט, דיווח לחדשות הספורט, למעריב, הארץ ו-למרחב. אולם כדי להעלים עובדה זו, נבחר יוהר לחתום עבור כל עתון בשם אחר. לחדשות הספורט וללמרחב הוא חתם בשמו המלא. בהארץ הופיעו ידיעותיו בחתימת י. ברנר. במעריב הופיע כ"ב. יוהר. משום מה היו בטוחים במערכת כל ה"עתונים כי הקורא הישראלי, שאינו קורא בדרך כלל יותר מיומון ועתון ערב אחד ליום, לא יבחין בזוהר בין החותמים. כך קרה שבכל עתון, ליד כל חתימה, הופיע התואר "שליחונ המיוחד לקוצ'ין".

משטרה

המפקח הלך

עוד בימים שהמשטרה כוננה "החגורות האדומות" היה לוי יצחק דרברנביקר שוטר. הוא שמע את קריאת הנציב הראשון ליהודה, הרברט סמואל, למתנדבים יהודיים לגינור מריה הפלסטינאית, והחליט כי ילבוש את מדי החאקי ואת האבנט האדום.

כאשר נוסדה משטרת תל-אביב, היה לוי יצחק מראשוניה. כשוטר פשוט, ואחרי-כך כסמל, שירת תחת הקצינים האנגליים. אבל הוא הראה להם שהשוטרים העבריים בעיר אחד מחבריו-למדים.

מעולם כמעט לא הביא שוטר לדין. את תלונתו נגד השוטר היה מחסל בעצמו. כאשר תפס פעם שוטר — כיום קצין מ"ש-טרה גבוה — ישן בשעת תפקיד במאפיה, שפץ על מדוי הכחולים שק קמח שלם. השעה היתה כבר שלוש לפנות בוקר. "התייצב לפני בשבע בבוקר באותה הליפה — נקיה ומצוחצחת" היה פסק-הדין.

כאשר קמה מדינת ישראל, היה דרברנביקר מפקח שני, עם כוכב אחד על הכתפיים. הקציני שעלה מרוסיה עם העליה השלישית והיה חבר פעיל בהגנה, יכול היה לצפות כי יימו הגיע וכי גם הוא יתפס בסולם הכוכבים. אך לוי יצחק, שעבר את שמו ל"רחום, לא עלה בדרגה. אחרים קיבלו כוכבים וכותרים, "הוא קיבל קדחת" כדברי מכריו. הוא נשלח לתחנות מרוחקות, ורק לאחר שנות נדודים הוחזר למחוז תל-אביב. הת-קפתי-לב ראשונה הוזירה אותו כי הקריירה המשטרית שלו מתקרבת לקצה. הקצין בן ה-60 פנה אל מכרו הותיק, סגן המפקח יקותיאל קרן, ביקש ממנו חסד ראשון ו-אחרון: להיטוף כוכב שליש ללשנים ש-קיבל משך 35 שנות שירותו. "תן לי לגמור את הקריירה בתור קצין עליון", בקש. הע-לאה כזו היתה גם מוסיפה כמה עשרות ל"י לגימלתו החודשית. אך הבקשה נדחתה. השבוע, חצי שנה אחרי שיצא לפנסיה, לקה לוי יצחק רחום בהתקפת-לב שלישית ואחרונה. הוא גמר את חייו כמפקח ראשון, בעל שני כוכבים.

דרכי חיים

בן האחרת

כתביהם של העתונים היומיים בבאר-שבע נצטח לשלוח סיפורים מלאים. צלמי יומני החדשות ונציגי חברת הטלוויזיה הצרפתית עשו על שתי המשפחות מרובות הילדים, מלאי מרץ למצות את הסיפור האנושי הגדול. שתי נשים, אחת יוצאת הודו והשניה עולה מתימן, ילדו באותו יום בבית-החולים הדסה בבאר-שבע, קיבלו, כשעזבו את בית החולים, כל אחת את התינוק של האחרת.

כלליים, קבע. הוא דרש לבטל את הסכם עם הצ"כ, לפנות לציבור בבקשת סיוע. (תק-ציב המפלגה למכבי: 2500 לירות לחודש). הצעתו של כספי פרצה את הסכרים. גובר מכבי נתנאל מטלון הסכים לוותר גם על מקור הגאחה של המכבי בישראל וב-עולם: המכביות. "אין כל טעם לקיים את המכביות, אם הן מביאות לנו רק הפסדים," טען הגובר. קמה סערה גדולה.

כאן קם שלום זיסמן, רמז כי אמנם קיימת תכנית למסור את המכביה לידי גוף שיהיה מורכב מנציגי העיריות והממשלה. "זאת אומרת להעביר את המכביה לידי הפועל". כמעט ככה מכבי ותיק, "נראה מי יצביע בעד הצעה נבזית כזאת?".

להבה נממיר

אולם לידי הצבעה לא הגיעו. גם השאלה של ניתוק הקשר עם הצ"כ נשארה מרחפת באויר. נשיאות ה-אסיפה, שחשה במשב הרוח הבלתי-רצוי, סיימה את הדיון לפני שהספיקו הנוכחים לדבר ולפני שהגיעו להצבעה.

אני קורא לכולכם להשתתף אתנו ב-הגשת הלפיד לנשיא המדינה, ובמיוחד לנמיר בתל-אביב, על מנת להוכיח שהמכבי עדיין קיים," סיים זיסמן בפאתוס.

חייך במרידות אחד מצעירי המפלגה ר-המכבי: "האם מישוה וזכר עוד איך שפעם נמסר הלפיד לנשיא ולשלושה ראשי עיר משלנו? למירון זה נספק רק שליחים!"

עתונות

תיקו

ככל הארץ נצמדו אלפים אל מקלטי ה-